

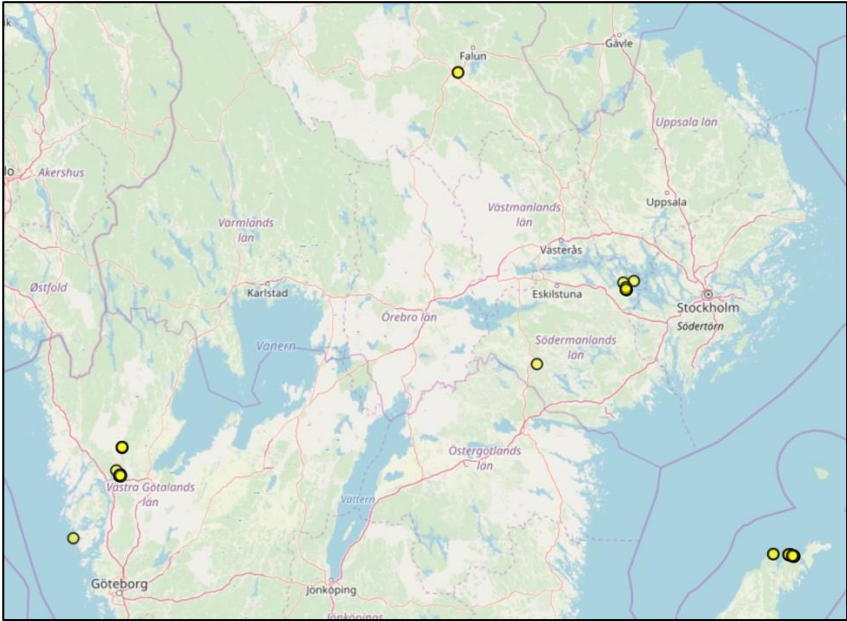
Kalkdån, *Galeopsis angustifolia*, ny för Dalarna

Yngve Johansson & Håkan Sandin, Borlänge

Som nyintresserade av kärlväxter har vi åkt runt i Borlänge för att lära oss en ny värld. Vi är från början fågelskådare, men har även studerat fjärlarnas värld de senaste 15 åren. Vi har haft god hjälp av flera appar, speciellt Flora Incognita för att kunna artbestämma växter. Dessa nya appar gör att tröskeln till kärlväxternas rike minskar betydligt. Artbestämningen blir förvånansvärt ofta rätt i dessa appar och efter en koll i Nordens flora så hamnar vi förhoppningsvis helt rätt.

I mitten av augusti diskuterade vi var det kunde finnas intressanta arter och den kommunala snötippen vid Islingby industriområde nämndes. Eftersom snömassorna kommer från hela Borlänge kommun samlas förstås fröer från diverse olika kärlväxter där, tänkte vi. Den 24 augusti gjorde Yngve Johansson ett besök på snötippen. Den är inte helt lättillgänglig, men går att komma åt via Nya Islingbyvägen. En av arterna som Yngve hittade var ett då, och när bilderna granskades hemmavid och jämfördes med floran kom Yngve fram till att det var kalkdån, *Galeopsis angustifolia*. Eftersom kalkdån är sällsynt så visades bilderna för Sören Nyström som via ytterligare kontakter kunde bekräfta artbestämningen.

Kalkdånet växte i väggruset på en yta på cirka en halv kvadratmeter och det fanns ytterligare någon planta några meter bort. Delar av kalkdånen blommade fram till slutet av september. Kalkdån förekommer ytterst sällsynt i Sverige. De senaste åren finns det bara rapporter från Bohuslän, södra Dalsland, Södermanland och norra Gotland i Artportalen. Den växer på torr, vanligen grusig, kalkrik mark, till exempel på skalgrusbankar. Enligt artfakta.se finns den i hela Europa förutom de sydligaste och västligaste delarna och hotas av ogräsmedel, gödsling och igenväxning. På flera lokaler har den försvunnit på grund av grustäcker. Arten är rödlistad som Starkt hotad (EN).

Fyndplatser för kalkdån på Artportalen 2015-2019
Kalkdånet i Islingby. Foto: Yngve Johansson

